

Posudek na diplomovou práci Vladislavy Tesárkové „Význam péče o duši v životě současného člověka“

Autorka si zvolila za téma své diplomové práce téma, které je primárně filosofické, které je krásné a důležité a které je i velmi aktuální. Kromě toho, že téma „péče o duši“ patří ke stěžejním tématům v rámci evropské vzdělanostní a duchovní tradice, jde o téma obsahující a nabízející mnoho nezastupitelných přesahů.

Svou práci autorka rozvrhla do 4 kapitol.

V kapitole první „Péče o duši jako disciplína filosofie“ (s. 17 – 19) se na pouhých dvou (!) stranách snaží charakterizovat péči o duši jako filosofickou disciplínu. Protože ve filosofii obecně péče o duši jako filosofická disciplína uváděna není (v této souvislosti dlužno dodat, že velká zásluha za uvedení tohoto tématu jako jednoho z fundamentálně „průřezových“ filosofických témat do současné české filosofie bezesporu náleží kromě J. Patočky např. R. Paloušovi, J. Peškové, A. Hogenové, N. Pelcové aj.), bylo by zajímavé formulovat argumenty, proč by tomu tak mělo být. Autorka uvádí, že „bylo zjištěno, že duše a moudrost se v rámci svých předmětů shodují pouze parciálně“, aniž by však konkretizovala toto zjištění, a následně v textu tuto jí uvedenou parciálnost popírá.

V kapitole druhé „Pojetí duše v antice a v novověku“ (s. 19 – 39) charakterizuje platónské pojetí duše, vztah duše a těla a podobenství o jeskyni. Sympaticky zde působí autorčina snaha o vlastní promyšlení tématu (zvláště v podobě odkazů na současnost), ovšem naprosto nechápu, proč zde v analýze „mýtu o jeskyni“, jejíž nosnou filosofickou linií je právě paradigma *paideia* jako péče, starosti o duši, absentuje uvedení tří fundamentálních *periagogé*, jež tak vynikajícím a „pro péči o duši“ hlubokým způsobem interpretuje H. Arendtová. Tím spíše, že tuto autorku má diplomantka uvedenou v seznamu použité literatury. V subkapitole „Pojetí duše v novověku“ (s. 34 – 39) se autorce podařilo ukázat rozdíl mezi antickým a novověkým pojetím duše obecně, ale je škoda, že své téma „péče o duši“ tu do značné míry opouští.

V kapitole třetí „Smysl dějin u Jana Patočky a životní pohyby (s. 39 – 48) autorka uvádí Patočkův koncept tří životních pohybů včetně jeho „pojetí člověka“, přičemž ale vynechala jeho stěžejní odpověď na otázku, kdy, resp. čím začínají skutečné dějiny. Absence této odpovědi rozlišující „předdějinnost a dějinnost“ posouvá autorčin výklad do pouhé reference. Těžiště kapitoly čtvrté, kterou nazvala „Základem tázání je pravda jako neskrytost“ (s. 48 – 63) bych spatřovala v subkapitole 4.3. „Úloha tázání v kontextu péče o duši“ a je škoda, že je tak stručná (1 normostrana). V této kapitole se v autorčině textu objevuje rozpor: za základ tázání, jak napovídá i název kapitoly, považuje pravdu jakožto neskrytost, ale pak je to „náhle“ *eusebia*. Pojímá autorka pravdu a zbožnost za totožné?

Závěr (s. 63 – 66) shrnuje rozpracované tematizace a mnohde zde teprve autorka sice stručně, ale odpovídá na otázky kladené v práci.

Předložené zpracování je z největší části inspirováno přednáškami, výklady a publikacemi prof. A. Hogenové. Spoustu jejích myšlenek a originálních filosofických postřehů a souvislostí autorka přejímá, což je v pořádku a vypovídá to o tom, že ji velmi oslovily.

Diplomová práce však není pouze o tom, co a jak autorku oslovilo, nýbrž diplomant/ka v ní prokazuje i zvládnutí své práce s odborným textem. A v tomto ohledu je předložená práce „šitá velmi horkou jehlou.“ Nepřesvědčuje o autorčině znalosti primární literatury z dějin filosofie (uvedené v seznamu použité literatury) u filosofů z dějin filosofie (např. Aristoteles, R. Descartes, F. Bacon...); autorka také zřetelně neformuluje souvislosti návazností svých zvolených tematizací sledovaného problému a kromě rušivě působícího nezformátování práce se v ní dopouští (bohužel nikoli ojediněle) nerozlišování přímých a nepřímých citací, chybně

uvádí u přímých citací stránky z citovaného díla a naopak některé skutečné přímé citace v práci jako přímé označeny nejsou.

Pro příklad (jen namátkou a s upozorněním na kontrolu dle stejného vydání a stejného ISBN):

- na str. 22 své práce uvádí přímou citaci označenou číslem 13, přičemž neuvádí stranu z díla, z něhož cituje;

- na str. 27 své práce autorka označuje číslem 18 odkaz na s. 27 z citovaného díla, kde však jí uvedené dvě věty obsaženy nejsou. Pak na téže straně své práce ještě jednou (?) uvádí označení 18, kde již autora parafrázuje. U přímé citace označené č. 19 na téže straně své práce cituje nepřesně;

- na str. 36 své práce uvádí odkaz č. 30, v němž odkazuje na s. 169 citovaného díla, v němž však rovněž uvedené věty vůbec obsaženy nejsou;

- na str. 57 je uvedena jako přímá citace, označená č. 42, odkazující na s. 172 a 273 cit. díla, ale opět tu obsažena není;

- na str. 59 autorka uvádí přímou citaci odkazující na s. 42 cit. díla – kde se však opět nic takového nenachází.

Dále: velmi tristní je skutečnost, že v seznamu použité literatury (kde navíc v číslování titulů chybí 7., a po 16. titulu následuje označení 12., 13., 14., 15., 16.) autorka uvádí tituly, na které v jejím textu nenalezneme jediný odkaz. Jde o tituly (použiji autorčino číslování): 1., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 13., 14., 15., 16., 12., 13., 15., 17., 19., 24., 30., 32., 34., 36., 39., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49.

Vzhledem k závažným nedostatkům diplomovou práci Vladislavy Tesárkové nedoporučuji k obhajobě. Autorka by měla svůj text uvést do souladu s nároky kladenými na zpracování diplomových prací.

V Praze dne 16.12. 2013-12-15

PhDr. Věra Jirásková, Ph.D.